No. 302 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS- BLAD.

Donderdag 19 December

NATIONALE MILITIE.

LIGTING VAN 1840.

OPROEPING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*,

Gelet hebbende, dat volgens de bepalingen bij de Wetten betrekkelijk de Nationale Militie, met de werkzaamheden daartoe weder een aanvang zal dienen te worden gemaakt.

BRENGEN ter kennis van allen en een ieder die zulks aangaat:

Dat alle Jongelingen welke geboren zijn in den jare 1821, onverschillig of zij al dan niet redenen tot vrijstelling mogten hebben, alsmede die genen welke hun verblijf binnen dit Rijk zijn komen vestigen, en als Ingezetenen moeten worden beschouwd, (voor zoo verre deze laatsten nog in de jaren der Militie vallen), verpligt zijn, zich voor de Ligting van den jare 1840 te doen inschrijven ten Stadhuize alhier, en wel in voege als volgt:

De Bewoners van Wijk A. op VRIJDAG den 3. Januarij 1840.
De Bewoners van Wijk B. op ZATURDAG den 4. Januarij 1840.
De Bewoners van Wijk C. op DINGSDAG den 7. Januarij 1840.
De Bewoners van Wijk D. op WOENSDAG den 8. Januarij 1840.

Iederen dag des voormiddags van *tien* tot *twaalf* en des namiddags van *drie* tot *vijf* uren.

Terwijl de Ouders, Voogden of Bloedverwanten verpligt zijn, in deze voor hunne Naastbestaanden of Pupillen, hetzij laatstgenoemden al of niet tegenwoordig zijn, mitsgaders de Regenten van publieke Gestichten, voor de onder hun beheer staanden, de belangen te behartigen, door het doen der bij de Wet gevorderde aangifte, en zijn dezelven daarvoor verantwoordelijk.

Zullende die genen, welke zich op de hier boven vastgestelde dagen, of uiterlijk op den 20. *Januarij* 1840, niet hebben aangegeven, alnog worden ingeschreven of nagevoegd aan het einde van het Register, en tevens, overeenkomstig Art. 8 der Wet van den 27. April 1820, worden verwezen in eene boete van niet minder dan *vijf guldens* en niet te boven gaande de som van *honderd guldens*, of ingeval van volstrekt onvermogen, tot eene gevangenis van vier dagen tot zes weken. — Terwijl zij, die, zich vóór den 28. *Januarij* 1840, niet hebben laten inschrijven, volgens Art. 10 der evengemelde Wet, zullen worden gearresteerd en naar de Hoofdplaats der Provincie overgebragt, ten einde aldaar voor den Heer Gouverneur en twee Leden der Gedeputeerde Staten te worden onderzocht, en, ingeval zij niet ongeschikt tot de Militairen dienst bevonden worden, dadelijk aan den Provincialen Kommandant ter inlijving te worden overgegeven.

Vermanende Burgemeester en Wethouders de belanghebbenden, om de hier boven genoemde tijdsbepalingen exactelijk in het oog te houden; alsmede, dat dezelven hunne *Doop-* en *Geslachtnamen* naauwkeurig en duidelijk opgeven, en op gelijke wijze de Doop- en Geslachtnamen hunner Ouders of Voogden, mitsgaders preciese opgave worde gedaan hunner woonplaats, met aanduiding van de Letter en Nummer hunner wijk, en zulks om voor te komen, alle de onaangenaamheden en verwarringen, welke voor de Ingeschrevenen zelve, hetzij uit eene verkeerde opgave en spelling der namen, of uit het gebrekkige in het opgeven der woonplaats als anderzins, zouden kunnen voortvloeijen; terwijl zij, die niet binnen deze Stad zijn geboren, derzelver geboorte- of doopakte moeten medbrengen, hetwelk de Regeringen der Plaatsen, waar zij geboren zijn, verpligt zijn hun *gratis* af te geven.

Wordende verder naar aanleiding van art. 21 der wet van den 8 januarij 1817, mitsgaders van art. 3 der wet van den 27 april 1820, tevens ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat alle voor zich zelve dienende manschappen, die in den loop van het laatst voorgaande jaar, hetzij door het overlijden van den vader, of wel moeder weduwe zijnde, of door eene plaats gehad hebbende regterlijke separatie of echtscheiding der ouderen, of door overlijden van eenen stiefvader of stiefmoeder, of eindelijk ook door het overlijden van een of meer broeders of zusters, regt op vrijstelling, overeenkomstig de bepalingen van art. 91 en 94, hebben verkregen, en dienvolgens hun ontslag verlangen, zich jaarlijks *vóór den vijfden januarij*, aan het Plaatselijk Bestuur, in geschrifte moeten adresseren, met overlegging van de noodige bewijzen, ingerigt overeenkomstig de voorschriften bij de aangehaalde 91 en 94 artikelen, gestatueerd; zijnde de ouders, voogden, curators en gemagtigden van de belanghebbenden, evenzeer als de manschappen zelve, bevoegd om zoodanige aanvrage te doen.

Vermanende dienvolgens die genen, welke gedurende den loop van den jare 1839, zich in de gevallen, als hier boven omschreven mogten zien gebragt, om uiterlijk vóór den vijfden Januarij 1840, hunne reclames aan Burgemeester en Wethouders, in geschrifte in te dienen, met overlegging van de noodige bewijzen; zijnde uitdrukkelijk bepaald, dat alle aanvragen om ontslag uit de Dienst welke na gezegde tijdsbepaling worden ingediend, of waarvan de bewijzen niet in behoorlijke orde zijn, niet meer worden aangenomen.

Terwijl eindelijk; gelet op het 29 Artikel der Wet op de Nationale Militie, van 8. Januarij 1817, dat de Nationale Militie zoo veel mogelijk zal genomen worden uit VRIJWILLIGERS, waartoe ingevolge Art. 31, zullen worden aangenomen alle Ingezenen, welke op den 1. Januarij voor ieder jaar, ongehuwd zijnde, hun negentiende jaar zijn ingetreden en hun dertigste nog niet hebben volbragt, ten ware zij reeds in Dienst der Nederlandsche Armée of Nationale Militie hadden gestaan, in welk geval zij tot den ouderdom van vijf-en-dertig jaren zullen worden toegelaten; - hebbende voorts de lengte van één El, vijfhonderd zeventig Strepen (vijf Rijnlandsche voeten) en binnen deze Stad ten minste gedurende de laatste vijftien maanden gewoond hebbende.

Alsmede gelet op het besluit van den Heere Staatsraad, Gouverneur der Provincie NOORD-BRABAND, van den 17. Maart 1817, n°. 18, waarbij te kennen wordt gegeven, dat Zijne Majesteit, bij besluit van den 6. Maart te voren Litt. H., de Gratificatie van wege de Gemeente aan de Vrijwilligers, ingevolge Art. 32 der Wet van 8. Januarij 1817, toeteleggen, heeft bepaald op DERTIG GULDENS.

Bij deze worden opgeroepen alle de genen, die de voorschreven vereischten bezittende, genegen mogten zijn als VRIJWILLIGERS bij de Nationale Militie in te treden, en hierdoor het Contingent dezer Stad zouden willen aanvullen of verminderen, om zich hiertoe ter Secretarij dezer Stad aan te geven, alwaar het *Register van Vrijwillige Inschrijving* zal openliggen, van dato dezes tot en met de geheele maand Januarij des aanstaanden jaars 1840, dagelijks, des voormiddags van tien tot twaalf ure, uitgenomen de Zon- en Feestdagen. — Wordende aan ieder Vrijwilliger toegesproken eene Premie van *Dertig Guldens*, van Stads wege te betalen, zoodra denzelve tot die Dienst door den Militie-Raad zal zijn goedgekeurd.

BREDA, den 9. December 1839.

DE ROY, vt.

Ter ordonnancie van denzelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 16den December.

Het gehoor door den paus aan den hertog *van Bordeaux* verleend, heeft in eene hooge mate de ontevredenheid van het gouvernement opgewekt; men ziet daarin niet eene hulde van een' geloovigen van zijn geestelijk opperhoofd, maar de erkenning van een verbannen prins, die nog een aanzienlijken aanhang heeft in het land van welks regering hij vervallen werd verklaard, door het hoofd van een' anderen, met Frankrijk bevrienden staat, in wiens hoofdplaats de bedoelde prins thans de gelegenheid heeft, om zijne partij te versterken, en ter gelegener tijd een aanslag tegen de bestaande orde van zaken in Frankrijk te ondernemen. Reeds is gemeld geworden, dat onze gezant te Rome, de heer *Latour Maubourg*, eerst de stellige verzekering gekregen had, dat de hertog *van Bordeaux* niet te Rome zou komen, en later, bij diens zelfs verschijning, alles (naar van elders gemeld [illegible] in [illegible] aanmatigenden toon) in 't werk gesteld heeft, om het gehoor bij den Paus voor te komen. Na dit gehoor is verleend, is, zegt men, zijne houding te Rome vrij moeijelijk geworden, te meer, daar ook gezanten van andere hoven den jongen hertog [illegible] hadden gebragt. Thans wil men hier weten, dat het gouvernement aan onzen gezant te Rome bevel gezonden heeft, om bij de pauselijke regering een protest in te dienen en voorloopig de diplomatieke betrekkingen af te breken. Te gelijkertijd zijn er eenige onderhandelingen met Oostenrijk geopend, op dat [illegible]

pogingen met die van den franschen gezant vereenigde, om de verwijdering van den hertog van *Bordeaux* te bewerken. Sommige lieden beklagen zich, dat men thans niet meer Ancona in handen heeft, om den paus met de driekleurige fransche vlag en de verbreiding der liberale denkbeelden te verschrikken.

— Het *Journal des Débats* geeft heden nadere inlichtingen omtrent de concentratie der troepen naar Algiers. De ontruiming van een aantal punten was slechts uit voorzorg geschied, om verdere ongelukken voor te komen, aangezien de kolonisten zich niet op 10 en 15 uren afstands veilig bevonden. Al de pachthoeven van de vlakte van Mitidja en zelfs de woningen van het gedeelte dat Sahel wordt geheeten, waren aldus ontruimd; eveneens de blokhuizen en kleine komposten op verren afstand aan de grenzen gelegen; de groote kampen van Douéra, Bouffarik en Bleda waren echter behouden, en de gemeenschap met die kampen was verzekerd. De omstreek van Algiers — dus beschrijft het *Journal des Débats* verder — bestaan binnen een omtrek van 8 à 10 uren uit een bergachtig terrein, met diepten en kleine zeer vruchtbare dalen doorsneden, en door een groot getal kleine riviertjes besproeid. Dit gedeelte wordt Massif geheeten; verder breidt zich een, ook zeer ongelijk en doorsneden plateau uit, dat den naam draagt van Sahel. Aan den voet der hoogten van Sahel begint de vlakte van Mitidja, die zich tot den Atlas 10 à 15 uren uitbreidt. Het verschanst kamp nu van Douéra, legt aan den voet van Sahel, verder voorwaarts naar den Atlas het kamp van Bouffarik, en nog verder voorwaarts, aan het einde van de vlakte, het kamp van Blida. Deze kampen ondersteunden elkander op 4 uren afstands, en gaven gelegenheid aan de Fransche troepen om in alle rigtingen kolonnen uit te zenden, wanneer de Arabieren mogten voorwaarts dringen.

De aangerigte schade wil het *Journal des Débats* voorts, dat slechts voor eene waarde van 100,000 fr. zou bedragen hebben.

— Uit Lyon wordt gemeld, dat de verantwoordelijke uitgever van het Handelsblad aldaar, op een mandaat van den regter van instructie *Zangiacomi* te Parijs, als beschuldigd van komplot, in verzekerde bewaring is genomen. Ook in de bureaux van den *Réparateur* te Lyon is eene huiszoeking gedaan.

— De admiraal *Roussin* is gisteren in een bijzonder gehoor bij den koning ontvangen.

— Men wil hier dat het oostenrijksch gouvernement, na de jongste omwenteling die in den geest per partij van de beweging in het zwitsersch kanton Tessin heeft plaats gehad, eenige troepen naar de grenzen van dat kanton wil laten optrekken; ook van de zijde van Sardinie zou men dergelijke voornemens hebben.

— Uit Madrid wordt van den 9den December geschreven, dat de geëxalteerde partij bij de herkiezing van de municipaliteit zich door alle middelen de meerderheid had weten te verzekeren. De rust was echter niet gestoord. Uit Andalusie had men gunstige tijdingen ontvangen; in Sevilie, Huelva en Cordua had de gematigde partij de overhand; men hoopte ook te Grenada en Cadix; elders, zoo als te Valencia, Alikante, Saragossa, Murca en Barcelona had de partij der beweging bij de stedelijke herkiezingen de overhand.

Volgens een staat van den inspecteur-generaal der nationale garde bedraagt hare sterkte in geheel Spanje 880 bataillons, 62 eskadrons, 58 kompagnien artillerie en 11 bombardiers, of 614,211 man infanterie 9,549 ruiters en 7758 artilleristen en bombardiers.

Het leger was in 't geheel sterk 173,481 man.

— De notering was heden (16 *December*) 5 pCt. 111,90; 3 pCt. 80,45; Nap. r. 101,10: Sp. Ardoin 25⅛; Passive 6; Rom L 101 drie achtste.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 15den December.

De Stenden-vergadering van het hertogdom Brunswijk zijn den 11den dezer geopend geworden. Bij de aanspraak, waarmede die opening van wege den Hertog heeft plaats gehad, is aan de Stenden medegedeeld, dat de hulpbronnen van het land zich in een bloeijenden toestand bevonden, en dat de tol- en handels-overeenkomsten, die laatstelijk met naburige Staten gesloten waren, ook in financiele opzigten, geheel aan de verwachting beantwoord hadden; zoodat de staatsbehoeften gemakkelijk uit de inkomsten bestreden konden worden. De belangrijkste van de werkzaamheden, waarmede deze vergadering zich zal moeten bezig houden, is de daarstelling van een nieuw strafwetboek.

— Den 10 is te Kassel, door den minister van binnenlandsche zaken, namens Z. K. H. den Keurvorst Mede-regent, de Stendenvergadering geopend geworden.

— In brieven van de Italiaansche grenzen wordt thans meer bepaaldelijk gesproken van eene verzoening tusschen den Koning der beide Sicilien en den Prins *van Capua*. De ridder *Versace* was met zoodanig doel van Napels naar Londen vertrokken. Men vermeet zich te verzekerde; dat de Koning eene som van 40,000 dukaten ter beschikking had gesteld, ten einde de schulden zijns broeders te betalen. De gemalin des Prinsen, *Pénélope Smith*, zou den titel van hertogin *van Villalta* bekomen.

— Volgens brieven uit Rome, van het laatst van November, was daar in de laatste dagen uit Petersburg een antwoord op de voorstellingen van den Pauselijken Stoel, ten aanzien van de betrekkingen tusschen deze laatsten en de Roomsch-Katholijke geestelijkheid in Rusland en Polen, ontvangen, hetwelk ten eenenmale ongunstig luidde.

BELGIE.

BRUSSEL, den 17den December.

De kamer der vertegenwoordigers heeft gisteren, wegens het ongenoegzaam getal leden, geen zitting kunnen houden.

— Bij het gisteren in de Gudulekerk, ter gelegenheid van den 49sten verjaardag des konings, gezongen *te Deum*, waren de voornaamste autoriteiten, de ministers, de leden der kamer en de leden van het korps diplomatiek tegenwoordig. Er waren plaatsen voor den koning en de koningin ingerigt, maar geen van beiden verschenen.

— De gewezen gouverneur der provincie, de heer *de Stassart*, heeft gisteren avond eene groote soirée gegeven, waarop vele aanzienlijken, doch geen van de ministeriele of hofpartij tegenwoordig waren.

— De drukker van den *Mephistopheles*, is gisteren door de jurij, wegens laster, tot drie maanden gevangenis, en 1000 fr. boete veroordeeld.

— Te Gent heeft een agent van een handelhuis van Liverpool, het voorstel aan de fabriekanten gedaan, om de overproductie hunner spinnerijen naar Singapore, Manilla en Batavia te vervoeren, en hen voor alle verliezen boven de 10 pCt. in te staan.

— Het lijk van wijlen den kunstschilder *van Bree*, wordt morgen te Antwerpen begraven. Gisteren werden al de kweekelingen der Akademie toegelaten, om het stoffelijk overschot van hunnen voormaligen directeur te aanschouwen, welk treffend tooneel velen der jonge lieden de tranen in de oogen deed zwellen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 18den December.

Het Departement-Breda der Maatschappij tot Bevordering der Beeldende Kunst in de Nederlanden had op zijne Eerste Kunstbeschouwing drie fraaije Teekeningen aangekocht uit de van Dordrecht daartoe minzaam overgemaakte Kunstportefeuille, en vervaardigd door de Heeren *Dreibholtz*, *van den Blijk*, en de *Klerk*, de beide eersten *Watergezigten*, het derde een *Landschap*. Heden zijn deze Teekeningen, bij wijze van verloting, onder de Leden van het Departement bedeeld, zoodanig, dat de navolgende begunstigden, in volgorde zijn, de Heer *W. van Gastel*, de Heer Mr. *J. H. Hoeufft*, en de Heer *P. J. van den Goorbergh*. — Het is niet te ontkennen, dat zulk eene bemoeijing ten voordeele der Kunst loffelijk is, en, zeker navolging verdient en vinden zal in al de overige Departementen dezer zoo hoogst nuttige Maatschappij.

— De tweede kamer der Staten-generaal heeft eergisteren nog eene langdurige zitting met gesloten deuren gehouden, in tegenwoordigheid van H. Exc. de ministers van finantien en van kolonien. In deze zitting, die van een tot over half vier ure geduurd heeft, is gehandeld over de voordragt der leeningswet, waarbij de ministers nog veelvuldige inlichtingen moeten hebben gegeven, ten einde de nog bestaande bedenkingen op te lossen. De openbare beraadslaging over de gezegde wet wordt op heden geopend.

Gisteren is de centrale afdeeling der kamer bijeengeweest tot het opmaken van onderscheidene verslagen over aanhangige ontwerpen van wetten, welke verslagen waarschijnlijk in de zitting van heden zullen worden uitgebragt. De behandeling der begrootingswetten, voor het jaar 1840, zal naar het schijnt worden uitgesteld, tot na den afloop der beraadslagingen, over het ontwerp der leenings wet, die een zoo grooten invloed op het budget uitoefent.

De verslagen die men verwacht betreffen 1°. het ontwerp tot vermeerdering van den accijns op de steenkolen; 2°. het project, houdende verbetering van den accijns op den turf, en 3°. het ontwerp, houdende nadere voorzieningen ten opzigte der irreguliere renderijen.

Met betrekking tot het ontwerp van wet, houdende vermeerdering van den accijns op de steenkolen, vernemen wij, dat ook na de antwoorden der Regering, ten aanzien dezer voordragt, nog zeer vele leden bij hunne vroegere bedenkingen zijn blijven volharden. Men verzekert tevens, dat zich bepaaldelijk in de vierde afdeeling, acht leden, en in de vijfde vijf leden (ook na de antwoorden der Regering) tegen dit ontwerp hebben blijven verklaren.

— De eerste kamer der Staten-generaal is tegen aanstaanden vrijdag bijeengeroepen en zal dien dag hare werkzaamheden hervatten.

— De Fransche dagbladen deelen eenen brief uit 's Hage mede, rakende de zending van den heer *Rochussen* naar Parijs, daarin wordt gezegd, dat eene der hoofdvoorwaarden door den heer *Rochussen* aan te bieden, was om den invoer in Holland van Fransche koloniale

suiker, bij voorkeur boven die van Havanah en Brazil te begunstigen. Als eene moeijelijkheid beschouwt die brief het stuk der Fransche wijnen, die ook hare stedelijke belastingen moeten betalen, op welke belastingen geene vermindering te wachten is. Ook zou de heer *Rochussen* eene vermindering in de inkomende regten op de lakens voorstellen.

— Uit 's Hage schrijft men van gisteren:

» Het bal bij HH. KK. HH. Prins en Prinses *Frederik* der Nederlanden is gisteren avond zeer luisterrijk geweest. Bij hetzelve waren tegenwoordig de leden van het Koninklijke geslacht, het corps diplomatique, de ministers, vele leden der Staten-Generaal en andere aanzienlijke personen.

» HH. KK. HH. Prins en Prinses *Albert* van Pruissen verlaten heden avond deze residentie, om naar Berlyn terug te keeren.

» Door het Bestuur dezer Stad gevraagd zijnde, op hoedanige wijs HH. KK. HH. de Heer Erfprins en Mevrouw de Erfprinses *van Oranje* zouden gelieven het Zilverwerk te ontvangen, waarvan in ons Nommer van ll. Vrijdag gesproken is, zoo heeft het Hoogstdezelven behaagd, hetzelve op gisteren te doen overnemen, en er de tafel mede te laten versieren, waaraan HH. KK. HH. Burgemeester en Wethouders hadden doen noodigen.

» Het heeft H. K. K. H. Mevrouw de Prinses *van Oranje* behaagd, aan den jeugdigen *Gustava Basslé* wiens groote vorderingen in de Mnemotechnie bekend zijn, te schenken, als een blijk van Hoogstderzelver belangstelling, eene fraaije portefeuille, voorzien van een gouden potlood, met een brillant versierd. In het midden der portefeuille staat het cijfer van Mevrouw de Prinses.

» Naar men verneemt zal tegen het aanstaande voorjaar, met de verbouwing der groote of St. Jacobs-kerk alhier een aanvang gemaakt worden."

— De *Utrechtsche Courant* vermeldt verkeerd onderrigt te zijn geworden, toen zij de benoeming van de generaals *Favauge* en *Boreel* tot luitenant-generaal aankondigde.

— Den 13den dezer is te Leeuwarden, in den ouderdom van ruim 73 jaren, overleden de hoog welgeboren heer *J. G.* baron *van Sytzama*, gepensioneerd luitenant-generaal, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, oud provinciaal kommandant, lid der ridderschap en der provinciale staten van Vriesland.

— Ll. Zondag avond is er in de gemeente Sprang op nieuw brand ontstaan in de woning van den bakker *Soeters*, wiens huis benevens eene schuur van zekeren *de Bruin*, eene prooi der vlammen zijn geworden, nadat twee dagen vroeger twee huizen in hetzelfde dorp, ver van elkander gelegen, waren afgebrand en nog kort bevorens mede een huis en schuur eene prooi der vlammen waren geworden.

Ook te Genderen, in de nabijheid van Spang, is het huis van *D. Maus* door brand vernield geworden.

— De directie van het Amsterdamsch entrepot-dok heeft bekend gemaakt, dat de toegang voor zeeschepen tot het entrepot-dok, door de nieuw aangebouwde sluis in den Kadijk, thans voltooid is, en met den aanvang des volgenden jaars zal opengesteld worden; hebbende deze sluis eene lengte tusschen de schutdeuren van 66 el, eene breedte van 14 el, 1 palm, 8 duim, bij eene diepte op den slagdrempel, beneden Amsterdamsch peil, van 5 el, 8 palm 3 duim; zoodat alle schepen, welke het Noordhollandsche kanaal bevaren, voortaan ook binnen het entrepot-dok tot lossing en lading zullen kunnen komen.

— Men schrijft uit Dordrecht: » Het alleen door stadgenooten in de Groote Kerk alhier opgerigte gedenkteeken, ter eere van wijlen onzen grooten zeeschilder *J. C. Schotel*, zal aanstaanden zaturdag voltooid, en dus zondag voor het publiek te zien zijn."

— De *Sun* berekent dat de volgende hoeveelheden thee jaarlijks in Europa en de Vereenigde Staten gebruikt worden. Engeland 38 millioenen ponden; Vereenigde Staten 8 millioen; Nederland 2,800,000; Rusland 6,500,000; Duitschland 2 millioen; Frankrijk 230,000; in het geheel 57,530,000 ponden. Het gezegde dagblad berekent dat zich in de depôts te Londen eene hoeveelheid van 35 millioenen ponden thee bevindt.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — Op den sterretoren te *Berlijn* heeft men in den nacht van den 2den dezer, in het sterrebeeld van de Maagd 1¼° oostelijk en 1½° zuidelijk van de ster γ eene flaauwe komeet ontdekt. Zijne dagelijks voortgaande beweging was volgens de waarneming 2° 12' oostwaarts en 0° 19' noordwaarts. — De vermaarde Wurtembergsche kapelmeester P. J. LINDPAINTNER heeft zich met 1 Januarij aanstaande voor zes jaren in dezelfde betrekking aan de keizerlijke opera te *Weenen* verbonden, onder gehoudenheid van alle twee jaren eene opera van ten minste twee acten op muzijk te brengen, en tegen een jaarlijksch inkomen van 8000 Flor. De niet minder vermaarde Leipziger componist F. MENDELSSOHN BARTHOLDY zal waarschijnlijk LINDPAINTNER als kapelmeester aan den koninklijken schouwburg te *Stuttgart* vervangen.

DENEMARKEN. — Z. M. de Koning van *Denemarken* heeft den vermaarden beeldhouwer THORWALDSEN, als eene hulde aan 's mans verdiensten het groot-kruis der Dannebrog-orde verleend. — De Koninklijke Maatschappij van Noordsche oudheidkundigen heeft in hare zitting van den 29sten October, den geheimen staats-minister J. S. MOSTING, een man die zich door kunde en ijver voor de wetenschappen onderscheidt, tot haren president benoemd.

AUSTRALIË. — In de verhandelingen van het Londensch aardrijkskundig Genootschap leest men: Op den 1sten September 1838 ontdekte het engelsch oorlogsvaartuig *Pelorus*, op de noordzijde van het zuidelijk eiland van *Nieuw-Zeeland*, genaamd *Tawai Pönnammu*, eene in de *Cooksstraat* uitstroomende rivier, die door het gezegde vaartuig 40 engelsche mijlen ver werd opgevaren, en door de groote boot van het schip daarna nog 20 mijlen, alwaar de verdere vaart door zandbanken verhinderd werd. Dit schijnt de eerst ontdekte rivier in *Nieuw-Zeeland* te zijn, welke men over eene aanzienlijke lengte landwaarts in, bevaren kan.

ENGELAND. — In de zitting van het Londensch Geologisch Genootschap van den 20sten November, deelde zekere heer BEAUMONT eene verhandeling mede, over den zoo betwisten oorsprong der steenkolenlagen in *Engeland*. Hij ging daarbij van de vooronderstelling uit, dat die lagen oorspronkelijk eilanden waren geweest, waarop het plantenrijk welig tierde; later zonken, volgens hem, deze eilanden onder de zee-oppervlakte en werden door de zee met klei, zand en schelpen overdekt, waaronder de planten begraven werden, terwijl de eilanden zich langzamerhand weder boven de watervlakte verhieven, wanneer nieuwe planten op dezelve ontsproten en opgroeiden. Deze werking zou zich zoo dikwijls herhaald hebben, als men thans bij afwisseling lagen van kolen en aarde aantreft. Naar sommiger meening was echter dit denkbeeld welligt vernuftiger uitgedacht, dan met de waarheid overeenkomstig.

BELGIË. — In ons nommer van eergisteren hebben wij onder de gewone Nieuwstijdingen reeds met een woord gewag gemaakt van het overlijden des Antwerpschen schilders M. VAN BREE. Sedert drie en dertig jaren was hij eerste hoogleeraar aan de Akademie voor de schilderkunst aldaar, en heeft in die betrekking zeer tot bevordering der kunsten medegewerkt. Een aantal der beste belgische schilders, zoo als WAPPERS, DE KEYZER, DE BRACKELEER, enz. heeft aan hem hunne eerste opleiding te danken. Vele voortbrengselen van zijn penseel worden ook in de onderscheidene kunstverzamelingen van het koningrijk der *Nederlanden* bewaard; in het raadhuis te *Leyden*, prijkt onder anderen met zijn kolossaal tafereel van de zelfopoffering van den burgemeester VAN DER WERF. De oorzaak van zijnen dood wordt in een der Antwerpsche bladen voor een groot deel toegeschreven aan een artikel door zekeren ROGER DE BEAUVOIR, in het jaar 1835, in de *Revue de Paris*, over de kunst en de kunstenaars in *Belgie* geplaatst, waarin de heer VAN BREE, in zijne dubbele betrekking als kunstenaar en bestuurder der Antwerpsche Akademie, op eene onwaardige wijs werd aangerand, hetwelk deze zich zoodanig aantrok, dat zijn gezondheidstoestand op dat oogenblik eenen geduchten schok kreeg en sedert steeds zeer ongunstig is gebleven. De heer VAN BREE was alzoo een slagtoffer van die vrijheid van schrijven geworden, waarvan zooveel schrijvers misbruik maken, zonder het kwaad dat zij daardoor stichten, te berekenen. — Eergisteren heeft te *Brussel* de jaarlijksche openbare zitting van de koninklijke Maatschappij van Wetenschappen en Letteren plaats gehad. Na eene openingsrede van den voorzitter der Akademie, den baron DE STASSART, waarin hij, na eene schets van de lotgevallen van dit geleerd genootschap, vervolgens, bij eene beschouwing aan de nationale letterkunde, met de opmerking besloot, dat men Belg behoorde te zijn met opzigt tot de denkbeelden, maar Franschman in de uitdrukking, nam de vaste secretaris de heer QUETELET, het woord, en gaf verslag van den wetenschappelijken en letterkundigen arbeid der Maatschappij sedert hare jongste openbare zitting; hij sprak breedvoerig over de betrekkingen die de Akademie met den heer J. HERSCHEL onderhield, en over de aan deze medegedeelde astronomische waarnemingen. De baron DE REIFFENBERG las vervolgens eene biographische schets over den verdienstelijken Bibliothekaris der koninklijke bibliotheek te *Parijs* J. VAN PRAET, in 1837 overleden. Het verslag over de uitgeschrevene prijsvragen werd vervolgens gelezen. De historische prijsvraag werd niet bekroond; in het vak der natuurlijke historie werd eene verhandeling van den hoogleeraar aan de Parijsche Akademie TANNQUENETTI over den geur van de planten, met zilver bekroond; evenzoo de heer LEFRANÇOIS voor de beantwoording eener algebraische opgaaf. — Ook deze bijeenkomst werd door den Nederlandschen gezant, den baron FALCK, bijgewoond.

NEDERLANDEN. — In het jongste Nommer van den *Konst en Letterbode* wordt, onder de Letterkundige bijzonderheden, het volgende medegedeeld door den hoogleeraar P. BOSSCHA, te *Deventer*. » Onlangs iets anders nazoekende, viel mijn oog toevallig op den titel van een werkje van den veelwetenden en veel geschreven hebbenden Nederlandschen geleerden ERIK PUTEANUS: *Dissertatio de belli fulmine Langreano, quo plures ordine, et distincto incendio globi ex uno eodemque tormento explodiuntur*, *Bruxellae*, typis Mom-

martianes, 1640, *fol.* Is dit werk nog ergens hier te lande bekend, en zoude men daaruit al weder een nieuw voorbeeld leeren kennen, dat niet alle uitvindingen onzer dagen zoo geheel nieuw zijn, maar reeds vroeger uitgedacht, naderhand in vergetelheid zijn geraakt? De titel toch duidt zoo duidelijk een geschut aan, hetwelk niet te gelijk, maar bij opvolgende ontbrandingen verscheidene kogels uitwierp, dat men onwillekeurig, wel niet aan de oorspronkelijkheid, maar toch aan de nieuwheid der Engelsche uitvinding begint te twijfelen. — In eene der thans ontvangene *Javasche Couranten* tot den 21sten Augustus, vindt men het verslag eener zitting van het Bataviaansch genootschap van Kunsten en Wetenschappen, waaruit blijkt dat daarbij ook de beroemde Fransche zeeheld Dumont d'Urville is tegenwoordig geweest, die op zijne ontdekkingsreis in het zuidelijk halfrond, in Junij van dit jaar voor *Batavia* het anker heeft laten vallen en het honorair lidmaatschap van het genootschap bezit. De gemelde zeereiziger heeft daarbij zelf eene voordragt gedaan en de aandacht der vergadering gevestigd op het verschil van behandeling vroeger door den franschen zeereiziger Bougainville, in Neerlandsch Indie ondervonden, waar men hem met zijne zieke en uitgeputte equipage naauwelijks toegelaten had, en die thans door hem, gelijk op eene vroegere reis, te *Makassar*, *Amboina*, *Banda* en *Ternate* ondervonden. Hij trok hieruit het troostlijk gevolg, dat volkshaat en naijver niet bestand zijn tegen de algemeene verbroedering, welke de beoefening der wetenschappen onder alle onderdeelingen van het menschelijk geslacht veroorzaakt, zoodat zij plaats maakten voor eene algemeene welwillendheid, welke tot algemeenen vrede leiden moet. Doch een groot gedeelte van den voormaligen naijver op rekening stellende van de geheimzinnigheid, met welke wetenschappelijke ondernemingen werden ten uitvoer gelegd, verklaarde hij zich genoopt en gemagtigd, om het doel zijner tegenwoordige reize in deze wetenschappelijke vereeniging zonder achterhouding te ontvouwen. Hierop deelde hij mede dat het Fransche gouvernement, het nut inziende van eene naauwkeurige opname van *Polynesië* en deszelfs bewoners, en het wenschelijk achtende, dat de onzekerheid wierd opgelost, welke de berigten van latere Engelsche reizigers omtrent de toegankelijkheid van den zuidpool hadden doen ontstaan, de oorlogskorvetten *l'Astrolabe* en *la Zélée* in dienst had gesteld. Ten gevolge van hetwelk hij, na *Teneriffe* en de zuidpunt van *Amerika* te hebben aangedaan, herhaalde doch vruchtelooze pogingen had aangewend, om op den door de Engelsche reizigers aangetoonden weg de opgegevene breedte te bereiken; van welke hij met herhaalde gevaren op eene zuiderbreedte van 63° door eenen zich honderden mijlen uitstrekkenden ijsdam steeds afgestoten was geworden; zoodat hij zich genoodzaakt had gezien, om tot herstel eener door ontbering en inspanning uitgeputte equipadje, herbergzamere landen op te zoeken, waarom de *Vrienden-eilanden* en bepaaldelijk *Otahiti* waren bezocht en hij na verschillende opnamen in de *Stille Zuidzee* en langs de kusten van *Nieuw Guinea*, in de Nederlandsche bezittingen een gastvrij onthaal had gevonden, hetwelk hem thans in staat stelde, nadere pogingen tot bereiking van het doel zijner reize in het werk te stellen. De voorzitter bedankte het honorair lid Dumont d'Urville voor het bewijs van vertrouwen en belangstelling, door deze mededeeling jegens het genootschap getoond, den wensch uitende dat de ondervondene gastvrijheid eene aansporing moge worden tot meerdere wetenschappelijke ondernemingen, door welke het geluk van het menschdom en de uitbreiding van kennis bevorderd wordt.

ALLERLEI

Bijzonderheid betreffende Paganini.

Het is algemeen bekend, dat Paganini eenen bijna wereldvermaardheid verkregen heeft, door zijne zeldzame kunst om op ééne snaar te spelen. Een voorval echter, dat hiermede heeft plaats gehad, (12 April 1831) op een soirée bij Rossini te Parijs, is voorzeker minder bekend. Paganini was een der grootste improvisatoren in de compositie. Toen hij nu ook hier op eene hem eigene wijze, de moeijelijkste stukken geïmproviseerd had, zeide een uit het gezelschap: » Paganini zou ook uit een' gespannen draad geene tóneelen kunnen lokken!" Paganini hoort dit, neemt het zijden koord van zijnen lorgnet, spant het over eene groote punchkom en speelt daarop, even als op eene guitar, eenen melodij, die elk bewonderd moest.

Voltaire's gevoelen over een' gierigaard.

Een' gierigaard — zegt Voltaire — beschouw ik als een' diep ongelukkig mensch, omdat men elken dag van hem vordert, dat hij een wonder zal doen, waartoe hij nooit in staat is, namelijk: zijn gierigheid met onmatigheid te verzoenen.

Ter Amsterdamsche Beurs van gisteren (17 *December*) werden verhandeld: Ned. 2½ pCt. 51$\frac{15}{16}$, ⅞, $\frac{15}{16}$, ¾, dert. zest.; dito 5 pCt. 98 drie achtste, ¼, ½; Kansb. 23 elf zest., ¾; Amst. Syndik. 4½ pCt. 93, 92¼, drie achtste; Handelm. 165, 165⅞, 166⅛, 165⅞; O. Indie 5 pCt. 95¾, ⅞, ¾; Rijn Spoorweg 97; Ard. 22¾, zeven zest., ⅞, negen zest.; dito Coupons 17 drie zest., 16 dert. zest.; oude Russen 104; Columb. 17.

⁎ Bij Vonnis van de Arrondissements-Regtbank te *Breda*, dato tienden December 1839 behoorlijk geregistreerd, is CATHARINA VAN DEN SANDEN, zonder beroep, gedomicilieerd te *Breda*, verblijf houdende in het Krankzinnigenhuis te *'s Hertogenbosch*, gesteld onder Curatele, en zijnde de procedure in die instantie, krachtens een voorafgaand Vonnis van welgemelde Regtbank, gratis gevoerd.

⁎ De Koopman SRUITER, is alhier aangekomen met eene groote partij SAXISCHE KANARIE-VOGELS, welke de Nachtegaal-Terocrslagen en Waterrollen enz. maken, ook Zingen zij des avonds zoowel als bij den dag. Hij is uitgepakt bij F. BOSMANS, in den *Moriaan*, en zal eenige dagen verblijven.

Voor het Rijk.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

Administratie der Domeinen, Wegen, Vaarten, enz.

HOUTVERKOOPING.

De Agent van het Domein te *Breda*, als daartoe geautoriseerd, zal, op de navermelde dagen, uren en plaatsen, ten overstaan van den Notaris Mr. F. R. VAN NAERSSEN, residerende te *Breda*, publiek Verkoopen, als:

Op *Maandag* den 23. December 1839, 's morgens om 9 ure, ten Huize en Herberge van PIETER DIELEMANS, in de *Bloemkool*, te *'s Prinsenhage*.

15 Kavelen SCHAARHOUT, in het *Liesbosch*.
3 — Eiken en Beuken BOOMSTAMMEN en BRANDHOUT, liggende op den *Houtwerf* aldaar.
11 — SCHAARHOUT, in het *Mastbosch*.
en 11 — dito, op de Hoege in het Mast.

Op *Dingsdag* den 24. December 1839, 's morgens om 9 ure, ten Huize en Herberge van JAN VAN ALPHEN, in den *Zandberg*, onder *Teteringen*.

23 Kavelen SCHAARHOUT, in het *Ulvenhoutsbosch* en *Heeve* daarbij gelegen.
1 — dito, te *Heusdenhout*, onder *Ginneken*.
7 — Eiken BOOMSTAMMEN, MAST, SPARREN en DUNZEL, mitsgaders droege MUTZAARD, in het *Ulvenhoutsbosch* en op de *Heeve* van *Ulvenhout*.
en 4 — SCHAARHOUT, in de *Rijsense Bosschen*, onder *Gilze*.

De Konditiën van Verkooping liggen ter lezing, zoo ten Kantore van den Agent, als bij de Plantaadjemeester van het Domein A. H. VAN OPSTALL, te *Ginneken*, bij wien, mitsgaders bij de Boschwachters in de respective Bosschen en Plantaadjen, nadere informatiën en aanwijzingen te bekomen zijn.

De Agent voornoemd,
M. SMITS.

⁎ Les médecins les plus recommandables de Paris et de France ont adressé à M. PAUL GAGE, pharmacien de Paris, inventeur du SIROP PECTORAL et la PATE PECTORALE de MOU DE VEAU au LICHEN D'ISLANDE (1), les félicitations les plus flatteuses pour les bons résultats qu'ils ont obtenus de ces préparations dans le traitement des maladies de poitrine, des RHUMES, TOUX, CATARRHES, etc.; Ils ont reconnu que ces préparations ne contenaient PAS D'OPIUM.

(1) Le SIROP PECTORAL et la PATE PECTORALE de MOU DE VEAU au LICHEN D'ISLANDE, préparés par M. PAUL GAGE, ph. à *Paris*, rue de Grenelle St. Germain, 13, se vendent à VAN DEN GOORBERGH à *Breda*. Toutes les bouteilles de SIROP DE MOU DE VEAU qui ne seront pas bouchées avec de l'étain portant la signature incrustée de M. PAUL GAGE, doivent être rejetées comme *contrefaites*.

Te Breda, bij BROESE & COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.